

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Zająkała

Warszawa, dnia kwietnia 2011 r.

Pan
Tadeusz Zając
Główny Inspektor Pracy

KPZ-4100-01-01/2011
P/10/099

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa w roku 2010 w części 12 - Państwowa Inspekcja Pracy.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 11 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie w 2010 r. przez Państwową Inspekcję Pracy budżetu państwa w części 12.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej oceny cząstkowe.

1. Prawidłowa realizacja dochodów z poszczególnych źródeł i zgodność realizacji wydatków z ustawą budżetową na 2010 r.² oraz procedurami wynikającymi z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, w szczególności:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz. Nr 19, poz. 102)

³ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

- celowe, oszczędne i zgodne z planem finansowo-rzeczowym wydatkowanie środków budżetowych oraz przyjęcie procedur kontroli zapewniających efektywne wykorzystanie środków finansowych pozostających w dyspozycji Państwowej Inspekcji Pracy,
- przestrzeganie planu zatrudnienia i limitu wydatków na wynagrodzenia,
- terminowe pobieranie, ewidencjonowanie i przekazywanie przez Główny Inspektorat Pracy dochodów na rachunek bieżący budżetu państwa,
- prawidłowe prowadzenie przez Głównego Inspektora Pracy nadzoru i kontroli w 2010 r. nad realizacją budżetu państwa w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła:

- poprawność sporządzonych sprawozdań budżetowych, które przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków (po korektach przeprowadzonych w dniach 8 - 14 marca 2011 r.),
- poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych w Głównym Inspektoracie Pracy, stanowiących podstawę do sporządzania sprawozdań budżetowych bieżących i rocznych⁴.

3. Budżet Państwowej Inspekcji Pracy na 2010 r. w ujęciu zadaniowym prezentowany był w układzie funkcji, zadań i podzadań oraz działań wchodzących w skład poszczególnych podzadań. W ramach realizowanych przez Państwową Inspekcję zadań określono: cele, które planuje się osiągnąć w wyniku realizacji zadań, mierniki określające stopień realizacji celów, planowane wydatki na rok 2010 i dwa kolejne lata, źródła finansowania planowanych wydatków i jednostki realizujące zadanie.

W wyniku kontroli szczegółowej⁵ stwierdzono, że sformułowany przez Państwową Inspekcję Pracy miernik o nazwie „liczba pracodawców, osób samozatrudniających się, rolników indywidualnych oraz partnerów społecznych i instytucjonalnych objętych działaniami prewencyjnymi i promocyjnymi”, określający realizację celu podzadania pn. „Prewencja i promocja ochrony pracy”, pozwalał na obiektywną ocenę jego realizacji.

4. Przekroczony został plan dochodów Państwowej Inspekcji Pracy na 2010 r. o 765,3% w stosunku do kwoty zaplanowanej ustawą budżetową (440 tys. zł). Stwierdzono, że Państwowa Inspekcja Pracy nie zaplanowała dochodów na 2010 r. z tytułu kar pieniężnych nakładanych przez inspektorów pracy w drodze decyzji administracyjnej, na podstawie

⁴ Na podstawie losowo wybranych dokumentów.

⁵ Podzadania pt. „Prewencja i promocja” realizowanego w ramach zadania „Budowa nowoczesnych stosunków pracy”, stanowiącego 62,6% wydatków ogółem poniesionych na realizację budżetu zadaniowego Państwowej Inspekcji Pracy.

art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁶ oraz z tytułu nadwyżki środków obrotowych zakładu budżetowego. Głównym powodem nieplanowania dochodów z tytułu kar pieniężnych było⁷ wprowadzenie nowego sposobu postępowania Państwowej Inspekcji Pracy przy realizacji zadania wynikającego z wdrożenia w Polsce przepisów ustawy o transporcie drogowym w zakresie kontroli zapisów urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy i czas postoju kierowców wykonujących przewóz drogowy oraz dokonanie wewnętrznych rozstrzygnięć w sprawie procedur postępowania przy realizacji tego zadania dopiero w IV kwartale 2009 r. Natomiast dochody z tytułu nadwyżki środków budżetowych Ośrodka Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu nie były planowane, ponieważ Ośrodek Szkolenia nie przewidywał wystąpienia takiej nadwyżki za 2009 r.

Nie został wykonany plan wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (129 tys. zł) oraz plan wydatków budżetu środków europejskich na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej (729 tys. zł), przeznaczonych na realizację projektu Państwowej Inspekcji Pracy pt. „Platforma komunikacyjna Państwowej Inspekcji Pracy z funkcją e-usług dla obywateli i przedsiębiorców”, planowanego do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka NSRO 2007-2013⁸. Po uzyskaniu informacji⁹, że na obecnym etapie realizacji 7 osi priorytetowej PO IG projekt Państwowej Inspekcji Pracy nie może być przeniesiony z listy rezerwowej na listę podstawową projektów indywidualnych oraz ocenie szans na uzyskanie dofinansowania na projekt, Państwowa Inspekcja Pracy podjęła decyzję o odstąpieniu od realizacji tego projektu.

Nieprawidłowo zaksięgowano i wykazano w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów, przekazanych do Ministerstwa Finansów w dniu 21 lutego 2011 r., nadwyżkę środków obrotowych zakładu budżetowego (645,2 tys. zł). Błędne ujęcie nadwyżki środków obrotowych w § 0970 zamiast w § 2370¹⁰ to efekt nieprawidłowej interpretacji kwot przekazanych w grudniu 2010 r. przez Ośrodek Szkolenia we Wrocławiu na rachunek dochodów Głównego Inspektoratu Pracy. Pierwotnie uznano, iż nie jest to nadwyżka środków obrotowych i dopiero po konsultacjach z Ministerstwem Finansów dokonano prawidłowych

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874.

⁷ Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Głównego Inspektora Pracy i Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów.

⁸ Wpisanego na listę rezerwową projektów indywidualnych - Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 3 sierpnia 2009 r. w sprawie zmienionej listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007 – 2013.

⁹ Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (pismo dnia 19 kwietnia 2010 r.).

¹⁰ Według wyjaśnień Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów.

księgować tej kwoty. Sprawozdanie Rb-27, uwzględniające tę korektę, zostało przekazane do Ministerstwa Finansów w dniu 14 marca 2011 r.

5. W ramach nadzoru Głównego Inspektora Pracy nad wykorzystaniem środków budżetowych, została przeprowadzona m.in. kontrola w zakresie prowadzenia działalności szkoleniowej przez pracowników jednostek organizacyjnych PIP na rzecz Ośrodka Szkolenia PIP we Wrocławiu. Z ustaleń tej kontroli wynikało, że pracownicy Głównego Inspektoratu Pracy i okręgowych inspektoratów pracy prowadzili odpłatnie szkolenia na rzecz Ośrodka Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu¹¹, pomimo że w dniach prowadzenia tych szkoleń nie korzystali z dni wolnych od pracy w miejscu ich stałego zatrudnienia.

Z wyjaśnień udzielonych kontroli NIK wynika, że pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy będący wykładowcami, uczestniczyli w szkoleniach nie tylko jako wykładowcy, ale również jako uczestnicy tych szkoleń, a Państwowa Inspekcja Pracy w istniejącym stanie faktycznym i prawnym, była zobowiązana do pokrycia kosztów związanych z uczestnictwem tych pracowników w szkoleniach, zgodnie z art. 77⁵ Kodeksu pracy oraz wypłacenia im wynagrodzenia za ten czas, zgodnie z art. 80 Kodeksu pracy¹².

W ocenie NIK, uczestnictwo w szkoleniach nie daje podstaw do dodatkowego wynagrodzenia.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o wyeliminowanie nieprawidłowości dotyczących prowadzenia działalności szkoleniowej przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy na rzecz Ośrodka Szkolenia PIP we Wrocławiu, poprzez przyjęcie stosownej regulacji wewnętrznej w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

¹¹Zgodnie z zarządzeniem nr 3/2009 Głównego Inspektora Pracy z dnia 26 stycznia 2009 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy mogą podejmować zajęcia zarobkowe (m.in. polegające na działalności szkoleniowej) po uzyskaniu zgody Głównego Inspektora Pracy lub okręgowego inspektora pracy (działającego z upoważnienia Głównego Inspektora Pracy) w przypadku pracowników okręgowych inspektoratów pracy. Przepisów tego rozporządzenia nie stosuje się do działalności szkoleniowej na rzecz partnerów społecznych oraz organizowanej przez Ośrodek Szkolenia we Wrocławiu dla pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, a działalność tę pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy podejmują na polecenie lub za zgodą kierowników jednostek organizacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy.

¹²Z dniem 1 stycznia 2011 r. Ośrodek Szkolenia we Wrocławiu został włączony w struktury organizacyjne Państwowej Inspekcji Pracy (ustawa z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji pracy – Dz. U. Nr 109, poz. 708).

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.